

## Het Woord van de Gerechtigheid

### Nummer 169, januari, februari 2021

“Want ieder die nog van melk leeft, is onervaren in het woord van de gerechtigheid (St. vert.): hij is nog een kind” (Hebr. 5:13). Het “woord van de gerechtigheid” staat in contrast tot “de eerste beginselen van de uitspraken van God” (Hebr. 5:12). Het “woord van de gerechtigheid” duidt daarom op diepere waarheden waarin God handelt op basis van Zijn gerechtigheid met ons.

Het Woord van de Gerechtigheid wil een bijdrage leveren om christenen vertrouwd te maken met de “vaste spijs” (Hebr. 5:14) van het woord van God om geestelijke volwassenheid mogelijk te maken. Bijbelse waarheden die nauwelijks worden onderwezen en van cruciaal belang zijn om “het einddoel van het geloof” (1 Petr. 1:9) te bereiken, zullen in het bijzonder onderwerp van aandacht zijn.

Het Woord van de Gerechtigheid wordt geredigeerd door Roel Velema  
 e-mail: [roel@velemaweb.nl](mailto:roel@velemaweb.nl)  
 weblog: <http://velemaweb.nl>

## De Openbaring van Jezus Christus aan Johannes

### Deel 18

### De Zeven Geesten van God



“En van de troon gingen bliksemstralen, stemmen en donderslagen uit; en zeven vurige fakkels brandden voor de troon; dit zijn de **zeven geesten** van God” (Openb. 4:5).

”En schrijf aan de engel van de gemeente te Sardes: Dit zegt Hij, die de **zeven geesten** van God en de zeven sterren heeft: Ik weet uw werken, dat gij de naam hebt, dat gij leeft, maar gij zijt dood” (Openb. 3:1).

“... vrede van Hem, die was en die komt, en van de **zeven geesten**, die voor zijn troon zijn” (Openb. 4:1).

“En ik zag in het midden van de troon en van de vier dieren en te midden der oudsten een lam staan, als geslacht, met zeven horens en zeven ogen; dit zijn de **zeven geesten** van God, uitgezonden over de gehele aarde” (Openb. 5:6).

“Hij zei tot mij: Wat ziet u? Daarop antwoordde ik: Ik zie daar een kandelaar, geheel van goud, met een oliehouder aan zijn top; hij heeft zeven lampen, en telkens **zeven** toevoerbuizen voor de lampen erbovenop ... Deze zeven zijn de ogen des Heren, die de ganse aarde doorlopen” (Zach. 4:2,10).

Wie zijn die zeven geesten van God en wat is hun betekenis? Dit is de vraag die we in deze studie willen stellen.

Een eerste reactie kan zijn: Wat hebben de zeven geesten te maken met de Heilige Geest, die één is? Laten we eerst een aantal observaties doen, want goede Bijbelstudie begint daarmee. De vier stappen in Bijbelstudie zijn steeds:

1. Observatie (waarneming).
2. Correlatie (samenhang).
3. Interpretatie (verklaring).
4. Applicatie (toepassing).

### 1\* Observatie

- De zeven geesten waren werkzaam in de gemeenten (Openbaring 2-3).
- De zeven geesten zien we voor de troon van God.
- De zeven geesten worden gezien als zeven vurige fakkels voor de troon.
- Christus heeft de zeven geesten.
- Christus en de zeven geesten horen bij elkaar.
- De horens (Christus) en de ogen (zeven geesten) horen bij elkaar.
- De zeven geesten, de zeven ogen, doorlopen de aarde.

### 2\* Correlatie

Wanneer we kijken naar andere Schiftgedeelten die verband houden met de zeven geesten, komen we al snel bij Jesaja 11:1-6:

*“En er zal een rijtje voortkomen uit de tronk van Isai en een scheut uit zijn wortelen zal vrucht dragen. En op hem zal de Geest (1) **van de Here** rusten, de Geest van (2) **wijsheid** en (3) **verstand**, de Geest van (4) **raad** en (5) **sterkte**, de Geest van (6) **kennis** en (7) **vreze van de Here**; zijn lust zal zijn in de vreze des Heren. Hij zal niet richten naar hetgeen zijn ogen zien, noch rechtspreken naar hetgeen zijn oren horen; want hij zal de geringen in gerechtigheid richten en over de ootmoedigen des lands in billijkheid rechtspreken, maar hij zal de aarde slaan met de roede van zijn mond en met de adem zijner lippen de goddeloze doden. Gerechtigheid zal de gordel van zijn lendenen zijn en trouw de gordel van zijn heupen. Dan zal de wolf bij het schaap verkeren en de panter zich neerleggen bij het bokje; het kalf, de jonge leeuw en het mestvee zullen tezamen zijn, en een kleine jongen zal ze hoeden;”*

In vers 2 zien we zeven werkingen van Gods Geest:

1. De Geest van de Here.
2. De Geest van wijsheid.
3. De geest van verstand.
4. De Geest van raad.
5. De Geest van sterkte.
6. De Geest van kennis.
7. De Geest van vreze van de Here.

Het is één Geest, maar zevenvoudig wordt van die Geest gezegd dat het de “Geest van ...” is. Wanneer Jezus dan komt in deze wereld en op Hem de Geest van de Here rust, dan komt Hij in de kracht van de Heilige Geest, die de “Geest is van ...”

Jesaja 11:1-6 laat zien hoe de Messias wandelde. Hij leefde niet uit Zichzelf, maar uit de Vader, maar ook uit de Heilige Geest. Blijkbaar wil God voor Zijn troon, waar de essentie van alle dingen wordt bepaald, Zich mede openbar

en door de zeven karaktereigenschappen van zijn Geest. Alles wat God doet door de Geest, is uit Hem, in wijsheid, verstand, raad, sterkte, kennis en vreze van de Here. Het geweldige is dat al deze zeven eigenschappen ons deel zijn en Christus dit voor ons is GEWORDEN. Wij gaan daarom uit in dezelfde Geest als Jezus uitging. Zoals Hij in deze wereld was, zo zijn wij (1 Joh. 4:17b)!

De zeven geesten herkennen we ook in Efeziërs 1:15-19:

*“Daarom houd ook ik, gehoord hebbende van uw geloof in de Here Jezus en van uw liefde tot al de heiligen, niet op te danken, u gedenkende bij mijn gebeden, opdat de God van onze Here Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve **de Geest van wijsheid** en van openbaring om Hem recht te kennen: verlichte ogen van jullie harten, zodat gij weet, welke hoop zijn roeping wekt, hoe rijk de heerlijkheid is zijner erfenis bij de heiligen, en hoe overweldigend groot zijn kracht is aan ons, die geloven, naar de werking van de sterkte zijner macht.”*

De kennis waar Paulus hiervan spreekt, is het Griekse woord *epignosis*. In het Nieuwe Testament komen we *epignosis* tegen in Rom. 1:28; 3:20; 10:2; Ef. 1:17; 4:13; Fil. 1:9; Col. 1:9,10; 2:2; 3:10; 1 Tim. 2:4; 2 Tim. 2:25; 3:7; Titus 1:1; Filemon 6; Hebr. 10:26 en 2 Peter 1:2,3,8; 2:20). Het normale Griekse woord voor “kennis” is *gnosis*.

Het woord *epignosis* is een intensievere vorm van *gnosis*. *Epignosis* is het woord *gnosis* (kennis) met het voorvoegsel *epi* (op). *Epignosis* betekent daarom “kennis op kennis” en duidt op volle of volwassen kennis.

*“Om de Here waardig te wandelen, Hem in alles te behagen, in alle goed werk vrucht te dragen en op te wassen in de rechte **kennis (epignosis)** van God. Zo wordt gij met alle kracht bekrachtigd naar de macht zijner heerlijkheid tot alle volharding en geduld” (Col. 1:9,10).*

*“En dit bid ik, dat uw liefde nog steeds meer overvloedig moge zijn in helder **inzicht (epignosis)** en alle fijngevoeligheid, om te onderscheiden, waarop het aankomt. Dan zult gij rein en onberispelijk zijn tegen de dag van Christus, vervuld van de vrucht van gerechtigheid, welke door Jezus Christus is, tot eer en prijs van God” (Fil. 1:9).*

De zevenvoudige kenmerken van de Geest zijn daarom ons deel en hebben als doel om ons tot volwassen kennis van God te brengen.

### 3\* Interpretatie

De interpretatie in deze studie is dat de zeven geesten een voortdurende zevenvoudige werking van God weergeven door de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

#### De kosmogonie van Openbaring 4

De situatie in Openbaring 4 en 5 is enerzijds een situatie waarin de zegels worden opengebroken, maar geeft ook het Bijbelse kosmogonische inzicht, namelijk hoe de kosmos is ontstaan en het zich ontwikkelt en functioneert. Centraal staat daarbij de werking van de zeven geesten. Dit brengt ons bij diep filosofische vragen, zoals “*Wat is leven?*” “*Hoe moeten we het leven?*” “*Waarom leven we het?*”. Filosofen maken een onderscheid tussen de *fysieke realiteit*, het *fenomenologische*, zoals we dat met ons natuurlijk verstand kunnen begrijpen, meten en berekenen. Wat daar buiten valt, heet het *metafysische*. In de huidige seculiere filosofie is het metafysische dood, wat begrijpelijk is voor de natuurlijke mens die geestelijke dood is (1 Cor. 2:16). Wie God en Zijn woord kent, ziet dat alle werkelijkheid en alle antwoorden op filosofische vragen beginnen in het metafysische, namelijk bij de troon van God. Daarom is **God is de Essentie van alle essenties**. Uit God komt alles voort.

Onze leidraad op deze fundamentele vragen is de Bijbel. Daarnaast zijn de inzichten van belangrijke christelijke zieners ook behulpzaam, zoals Jacob Böhme (1575-1625) en Søren Kierkegaard (1813-1855). In deze studie zullen we kijken naar de inzichten van Jacob Böhme.

#### De kosmogonie van Jacob Böhme

##### Lees ook:

Jacob Böhme (1), *Het Woord van de Gerechtigheid*, april 2015, nr. 124.

Jacob Böhme (2), *Het Woord van de Gerechtigheid*, mei 2015, nr. 125.

Jacob Böhme (3), *Het Woord van de Gerechtigheid*, juni, juli 2015, nr. 126.

Jacob Böhme (4), *Het Woord van de Gerechtigheid*, augustus 2015, nr. 127.

Jacob Böhme (5), *Het Woord van de Gerechtigheid*, september 2015, nr. 128.



Laten we eerst iets over **Jacob Böhme** zeggen, zoals ook in de vijf reeds verschenen artikelen over zijn leven en werken. Hij was een christen en groeide op binnen de Lutherse traditie. Hij staat bekend als een christelijke filosoof en mysticus. Het woord ‘mysticus’ dient ons niet af te schrikken. Het woord ‘mystiek’ komt van het Griekse woord *musterion* dat ‘geheimenis’ of ‘verborgenheid’ betekent. Een geheimenis of verborgenheid is iets wat alleen bij ingewijden bekend is. Het geheimenis in het Nieuwe Testament is echter door het evangelie en door Paulus aan ons bekendgemaakt. Zo lezen we in Colossenzen 1:26:

“*Het geheimenis, dat eeuwen en geslachten lang verborgen is geweest, maar thans geopenbaard aan zijn heiligen.*” Als mysticus kende Böhme het belang van dit geheimenis en had er inzicht in.

In Duitsland werd Böhme hoog gewaardeerd door de geleerde filosoof en wiskundige Leibniz, terwijl in Engeland de grote natuurkundige Sir Isaac Newton tot zijn trouwste lezers behoorde. Velen hebben Böhme gezien als *de vader van de Duitse dialectische filosofie*.

Böhme had een grote invloed op de Duitse filosoof Georg Hegel (1770-1831), die de humanistische dialectiek diep uitwerkte. Hegel noemde Böhme *de eerste Duitse filosoof*. Op de dialectiek gaan we later in deze studie verder in.

Aan de basis van alle werken van Jacob Böhme liggen drie principes en zeven eigenschappen. Deze principes en eigenschappen vormen de kosmogonie van God, het geschapene, de schepselen en de dingen. Jacob Böhme zag hierin een geordend geheel van wetmatigheden. Een van deze wetmatigheden bracht Newton tot zijn derde natuurwet dat actie = -reactie.

Er is in feite maar één Persoon in het universum, zegt Böhme, uit Wie alles is voortgekomen. Deze wereld met al haar natuurkundige eigenschappen komen voort uit dat Ene Hart, dat Ene Wezen, die ALLE dingen werkt naar de raad van Zijn wil. Daarom is God *de Essentie van alle essenties*. De hemelen behoren tot een andere sfeer dan het aardse, maar het hemelse is ook aanwezig in het hart van elk wedergeboren persoon. Jacob Böhme schreef dat er een universele werking ten grondslag ligt aan God in al zijn handelen.

Laten we het schema van Böhme's visie nader bekijken:

1. **Het eerste principe van de Essentie van God – de Vader**
  - 1.1. **Contractie (centripetaal) ['eerste geest']**
  - 1.2. **Expansie (centrifugaal) ['tweede geest']**
  - 1.3. **Rotatie ['derde geest']**
2. **Het tweede principe van de Essentie van God – de Zoon**
  - 2.1. **Kruis ['vierde geest']**
3. **Het derde principe van de Essentie van God – de Heilige Geest**
  - 3.1. **Kruis ['vijfde geest']**
  - 3.2. **Kruis ['zesde geest']**
  - 3.3. **Kruis ['zevende geest']**

Jacob Böhme ziet in Genesis 1:1-4 een beschrijving van waar het om gaat:

*“In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag op de vloed, en de Geest Gods zweefde over de wateren. En God zei: Er zij licht; en er was licht. En God zag, dat het licht goed was, en God maakte scheiding tussen het licht en de duisternis”.*



Waar gaat om? Alles begint bij het verlangen van God, de Vader, zegt Jacob Böhme. God betekent Leven en het kenmerk van leven is verlangen. Er was een moment dat een verlangen van God er nog niet was of is, maar wanneer het komt, heeft het altijd een object op het oog. Je verlangt ergens naar en het verlangen is dan nog niet direct bevredigd; het moet verwezenlijkt worden. Böhme ziet een analogie met een **kaarsvlam**, zoals hij steeds voorbeelden in de natuur ziet.

Rondom de pit van de vlam is het donker. Dit is niet een donkerheid van zonde, maar een verlangen dat er nog niet is. Het duidt op leegte, op afwezigheid. Böhme noemt dit de “ongrond” (Ungrund) van het Zijn. Dit is te begrijpen als het Niets, als een allesomvattend centrum. Het is een absolute vrijheid van vormen en enige inhoud. Van dit Niets gaat de Goddelijke Adem van zijn verlangen uit. De krachten daarvan worden drievoudig en zevenvoudig uitgestraald.

## 1. Het eerste principe van de Essentie van God – de Vader

### 1.1. Contractie (centripetaal) [‘eerste geest’]

### 1.2. Expansie (centrifugaal) [‘tweede geest’]

### 1.3. Rotatie [‘derde geest’]

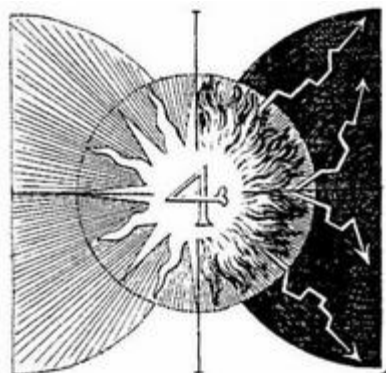
Het eerste principe kent drie kwaliteiten, de eerste drie geesten of werkingen van God.

Vanaf het moment dat God een verlangen krijgt, moet het een uitweg krijgen, vervat in wat Böhme noemt de *Drie Principes van de Essentie van God*, of de *Werking van de zeven geesten*..

Wanneer God een verlangen heeft, kan dat gezien worden als een sterk naar binnen gerichte, **centripetale beweging**. Verlangen begeert iets, wil het dicht bij zich hebben en dat betekent contractie. Daarnaast wil verlangen de manifestatie, dat een naar buiten gerichte, **centrifugale beweging**. Zo is licht is een centrifugale beweging. Het is resultaat van de twee tegengestelde bewegingen veroorzaken wrijving en werveling en noemen we **rotatie**.

## 1. Het tweede principe van de Essentie van God – de Zoon

### 1.1. Vuur [‘vierde geest’]



Contractie en expansie fungeren als tegenstellingen, als these en antithese. Deze twee veroorzaken een werveling (rotatie) en zetten het vuur van de kaars in volle vlam.

Een vuur kan onbeheersbaar en verwoestend zijn als een bosbrand. Het vuur kan ook beheersbaar en dienstbaar zijn als in een kachel of stoomlocomotief. Op dit kruispunt van contractie en expansie komen we tot het tweede principe, waar de Zoon van God in beeld komt. Door de ontvlamming schiet de zaak in lichterlaaie.



Het gevolg van de rotatie is dat het vuur om zich heen slaat en wordt alles in de nabijheid van het vuur opgeslokt. De Zoon komt nu in beeld op de kruising van deze twee elkaar tegenstrevende bewegingen. Deze kruising is een beeld van het kruis.

Wanneer de Vader iets verlangt of begeert – en verlangen is het kenmerk van leven – is het enige object dat bij Hem verlangen kan opwekken, verbonden met Zijn Zoon.

Jezus Zegt: “*Wie, mij heeft gezien, heeft de Vader gezien.*” Wanneer de Vader in de spiegel kijkt, ziet Hij de Zoon, die Hij liefheeft, en wil Hij Hem de uitdrukking laten zijn van Zijn verlangen. Zijn verlangen uit zich echter als een vuur volgens het principe van actie = -reactie, van een these en een antithese. Gods verlangens werken altijd volgens **het principe van het kruis**. Dit is het principe dat God voor altijd de keuze heeft gemaakt geen God voor Zichzelf te zijn, maar te zijn als een Lam dat zijn leven geeft voor de ander. Dit maakt het universum veilig. Het kruis is daarom niet een eenmalige gebeurtenis op Golgotha, maar een principe waar door God leeft.

Door de Zoon krijgt het vuur een gerichte bestemming doordat de contractie en expansie, die zich tot een strijd wordt, overgaat in **de synthese van het kruis**.

Zo kent ook het kruis van Christus op Golgotha een doodskant en een kant van leven. De synthese van het kruis is manifestatie van God door Christus als Licht.

### Een dialectisch proces

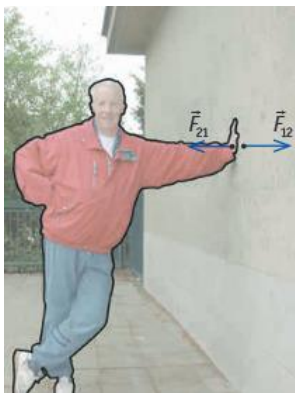
Deze strijd tussen these en antithese mondt uit in een synthese en wordt een **dialectisch** proces genoemd. Het woord dialectisch heeft twee betekenissen: 1) dat wat tot een dialect behoort en 2) wat tot de dialectiek behoort. De eerste betekenis komen we tegen in het Nieuwe Testament waar het Griekse woord *dialektos* waar het woord zes keer voorkomt en ‘(gespreks)taal’ betekent (Hand. 1:19; 2:6,8; 21:40; 22:2; 26:14).

Het woord *dialectiek* was oorspronkelijk een redeneervorm die door middel van het gebruik van tegenstellingen naar waarheid probeert te zoeken. Dit gebeurt door het opbouwen van argumenten vóór en tegen een bepaalde redenering. Bijvoorbeeld, wanneer iemand in een discussie een negatief standpunt inneemt, waar hij eigenlijk niet achter staat, en dit doet om te kijken of het tegenovergestelde standpunt voldoende onderbouwd kan worden, is dit een dialectische redeneervorm.

De dialectiek heeft een lange geschiedenis, waarin de betekenis van het woord veranderde. In de filosofie van Georg Hegel heeft het de betekenis gekregen van strijd, confrontatie tussen tegengestelde ideeën. De synthese wordt dan een nieuwe these, een nieuwe idee.

De zeven geesten geven ons inzicht in de aard van het eeuwige, onsterfelijke en onzichtbare. Vaak worden we geconfronteerd met wat ons in een tegengestelde richting trekt, verkeerde gevoelens in ons opwekt, ons frustreert, deprimeert en onmogelijke barrières opwerpt. Hoe gaan we daar mee om? We beginnen bij onze vrijheid om te kiezen tussen alternatieven. De basis van al het leven begint echter met een aantrekking tot zichzelf. We zien het in het zelfbehoud van de mens. We zien deze aantrekkingskracht in de zwaartekracht, de loop van de planeten, binnen atomen, enz.

Verlangen staat aan de basis van het leven. Verlangen is ook het kenmerk van God. God is liefde en liefde verlangt (Openb. 4:11; Efez. 1:9).



Aantrekking zorgt dat iets in beweging komt, maar kent ook een tegengestelde beweging: **actie = -reactie**. Wanneer ik tegen een muur duw, levert de muur een eigen tegengestelde kracht. Het hele leven is een leven van contrast, de spanning en interactie van tegenstellingen. Het is de these en antithese die de werkende synthese vormen: mannelijk en vrouwelijk, licht en duisternis, geest en materie, enz.

In het geestelijke leven geldt hetzelfde. Jacobus spreekt over het “*rad van het bestaan*” (Jac. 3:6). Het is het wiel van *Dasein*, niet van geboorte of natuur. De mens bevindt zich voortdurend tussen de tegenpolen van ‘krijgen’ en ‘geven’. Deze strijdende tegenstellingen kunnen alleen in Christus worden verzoend. In God, die Drie-in-Eén is, zijn ze in alle eeuwigheid verenigd en worden ze gezien in de heerlijkheid en genadegaven van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

In de dialectische idealisme van Hegel loopt het dan ook mis, omdat een humanistische synthese buiten het kruis om, gedoemd is te mislukken. Ook het dialectische materialisme van Karl Marx loopt op niets uit, want ook het hart van het proletariaat is niet het verlost hart door God.

Het schema van Böhme’s visie eindigt als:

### 3. Het derde principe van de Essentie van God – de Heilige Geest

#### 3.1 Licht [‘vijfde geest’]

#### 3.2 Geluid [‘zesde geest’]

#### 3.3 Manifestatie [‘zevende geest’]

Jacob Böhme gebruikt het voorbeeld van **ijzer en vuur**. Het ijzer is van zichzelf donker en hard, maar wanneer we het sterk verhitten, gloeit het en straalt het licht uit. Het ijzer is niet het vuur en het vuur is niet het ijzer, maar de twee doordringen elkaar en het ijzer wordt bewerkbaar. Onze hardheid is dat we zonder Christus niets kunnen doen. Maar wanneer het vuur van Gods Geest ons doordringt kunnen we alle dingen door Hem die ons kracht geeft (Fil. 4:13). De hardheid geeft het eerste principe weer en door these en antithese van ijzer en vuur, komen we tot het tweede principe, de synthese (van het kruis) waarin het ijzer bewerkbaar en functioneel wordt. De hardheid van het ijzer wordt dan door de bewerking bruikbaar voor de eigenaar.

“*De vijfde vorm is licht, het overwinnende koninkrijk van Gods grote liefde*” (Jacob Böhme, *Mysterium Magnum*).

Het licht komt vanuit het vuur, zoals ook bij de zon. In het geestelijk leven komt het licht als een openbaring, zoals Paulus dat ervaarde op de weg naar Damascus.

De vijfde eigenschap beschrijft het principe van licht in God. Licht komt door vuur. Zonder het vuur van de zon is er geen licht op aarde. Jacob Böhme bedoelt daarbij niet een letterlijk vuur, maar gebruikt de woorden subjectief om openbaring te beschrijven.



Als voorbeeld zien we dat Saul, die op weg naar Damascus is, wordt verblind door licht waardoor Hij Christus ziet. Hij komt dan tot een innerlijke openbaring en ontdekt wat het Licht werkelijk is, namelijk de verheerlijkte Christus.

Afhankelijk van de keuze voor het principe van het kruis, wanneer 'rotatie' nog volop in werking is, zal het vuur een Verduisterend Vuur blijven of een Lichtende Vuur worden. Jezus illustreerde dit, toen hij zei:

*“De lamp van het lichaam is het oog. Indien dan uw oog zuiver [Eng.: ‘single eye’] is, zal geheel uw lichaam verlicht zijn; maar indien uw oog slecht is, zal geheel uw lichaam duister zijn. Indien nu wat licht in u is, duisternis is, hoe groot is dan de duisternis!” (Matt. 6:22,23).*

*“Want zo een mens moet niet menen dat hij iets van de Heer zal ontvangen, een man dubbel van ziel, onstandvastig op al zijn wegen” (Jac. 1:7,8 Naardense vert.).*

Alleen een “zuiver oog” ziet licht, zei Jezus. Een ‘boos’ oog echter ziet dubbel, innerlijk verdeeld (Jac. 1:8) en hij ziet zaken vanuit de boom van de kennis van goed en kwaad. Dat is iets anders dan wat we in Hebreëen 5:14 lezen: *“Maar de vaste spijs is voor de volwassenen, die door het gebruik hun zinnen geoefend hebben in het onderscheiden van goed en kwaad.”* De keuze onder het tweede principe was: Kijk ik met mijn ogen gevestigd op één doel of kijk ik dubbel of scheel naar verschillende objecten? Richten wij ons door het geloof op het eeuwige en onzichtbare, of ook nog op het tijdelijke en zichtbare? Is het de leiding door Gods Geest of zijn we vleeselijk en leven we dat ‘andere evangelie’ dat geen evangelie is (Gal. 1:6), namelijk de mengeling van wet en genade, van mijn aandeel en Gods aandeel, van een gescheiden denken tussen God en mij, van de illusie dat ik zonder Hem iemand ben en wel iets kan doen en “te werken” aan mijn geestelijk leven (vgl. Joh. 15:5). Wanneer we kijken met een zuiver oog, zullen we het vijfde kenmerk van licht ervaren. Het kruis heeft twee kanten, de kant van de dood en de kant van de opstanding die als eerste kenmerk licht heeft. In dat licht zien we de liefde van God.

Het is voor God niet genoeg dat we alleen het licht in de vijfde eigenschap bezitten. Het geluid in de zesde eigenschap vergelijkt Jacob Böhme met twee stukken metaal die op elkaar een bepaald geluid geven. Hij noemt dat de ‘Signatura Rerum’, letterlijk de ‘Handtekening van Dingen’, de herkenningmelodie van alle dingen. Zo heeft ook een stuk fruit haar eigen smaak die dan de ‘herkenningmelodie’ van die vrucht is. Zoals deze eigenschap overeenkomt met de tweede eigenschap en reactief is, is de vrucht niet voor onszelf. De vijf eigenschappen zijn nu door de zesde eigenschap in een staat van evenwicht gekomen en uiten zich in een zoete, hemelse klank die, vergeleken met aardse klanken, van volmaakte stilheid is. Het leven komt nu tot uiting en manifesteert zichzelf en er is een innerlijke manifestatie waardoor we de hemelse geluiden kunnen horen.

*“Wijsheid is de vleeswording van de geest” (Böhme, Drievoudige Leven).*

De zevende eigenschap is waar God alles in alles is en alles tot ‘rust’ komt. Het is fase van het koninkrijk van God. Hier is er sprake van rust waar de eerste eigenschap mee begon. Het is de plaats waar ‘worden’ ‘zijn’ is geworden:

*“Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen; maar wij weten, dat, als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is” (1 Joh. 3:2).*

In de Bijbel zien we dat de toekomstige openlijke manifestatie (ons toekomstig behoud) afhankelijk is van onze huidige innerlijke manifestatie (ons huidig behoud). Wanneer wij nu zien wie wij zijn, zal dat bepalend zijn voor onze Messiaanse manifestatie, de mate dat wij deel krijgen aan de Messiaanse beloften in Openbaring 2-3. De belangrijke vraag NU is daarom: “Wie ben ik?” Als christen ben ik Christus als schepsel in mijn menselijke vorm (vgl. Gal. 2:20; 1 Joh. 4:17). De zevende eigenschap is de Geest van God in ons als “Ik ben” in de “IK BEN. Alleen door dit besef wordt ons één-zijn in Christus herkend. Deze innerlijke herkenning is door het geloof van Christus: *“De rechtvaardige zal uit het geloof leven.”*

In het proces van ZIEN, LUISTEREN en ZIJN, ZEGGEN, zien we dat Gods doel is om alles in allen te zijn. Dat is Zijn wijsheid en manifestatie. Vanuit onze kennis wie wij ZIJN, SPREKEN wij ons woord van geloof uit. Het begint allemaal met het kruis dat door de opstanding onze OGEN OPENT. Dit gaat gepaard met het roemen in onze zwakheden dat ons HOREN is:

*“... komt alle vlees tezamen om, Adam keert tot stof terug. Als je verstand hebt, HOOR dan dit, leen je oor aan het GELUID van mijn betoog” (Job 34:15,16).*

Het leven in het Paradijs was voor Adam en Eva een uiting van het derde principe. Alle drie principes waren in harmonie, of zoals Jacob Böhme het noemt, “*op temperatuur*”. Uit het licht komt zien, horen en kleur voort.

De duivel verleidde de mens door niet te leven naar het tweede principe. Daarom kan alle dwaalleer getoetst worden door de plaats die het kruis inneemt. Humanisme en New Age gaan voorbij aan het kruis en laten daarmee hun heilloze weg zien.

De vijfde geest noemt Boehme de liefelijke, vriendelijke en vreugdevolle geest der liefde, **het licht** dat schijnt, de verborgen bron.

De zesde geest wordt het geluid of de toon genoemd waardoor alles geluid heeft en geeft. Het **onderscheid tussen de verschillende vormen** ontstaat.

De zevende geest is **de allesomvattende vorm** en waarin alle schepselen en dingen ontstaan.

### **De samenwerking van de zeven geesten**

De zeven geesten werken als zeven krachten met elkaar samen. Böhme vergelijkt dit steeds met wat hij tegenkomt in de natuur, bijvoorbeeld een vlam, of een groot kolen- of houtvuur.

**4\* Applicatie**

We zien de werkingen van de zeven geesten in de schepping van God, maar ook bij elke wens van God die tot manifestatie komt. We zien het ook in ons eigen leven. Wat gebeurt er bij turbulentie in ons leven? We heffen ons hart op naar God, naar het niveau van de Geest en laten het tweede principe zijn werking doen en we staan op het volbrachte werk van het kruis in dood, opstanding en ascentie. Het resultaat is vrede door de Heilige Geest.

*“Weest in geen ding bezorgd, maar laten bij alles uw wensen door gebed en smeking met dankzegging bekend worden bij God. En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten behoeden in Christus Jezus” (Fil. 4:6,7).*

De turbulentie van bezorgdheid leidt tot een stap in geloof binnen het tweede principe en leidt naar het derde principe, waar kracht, vibratie, kleur en geluid zich uiten als de vrede van God.

De waarde van kosmogonie van Böhme is dat zonder het kruis al de strijdende tegenstellingen het universum tot een hel maken in plaats van een uitdijend koninkrijk van liefde. God heeft verlangens en wij hebben de gezindheid van Christus (1 Cor. 2:16). Verlangens is waar geloof is, want geloof start met verlangen. Jezus zegt: *“Wat je ook begeert en gelooft ...”* Dit verlangen zit gevangen door de tweede en derde eigenschap. Het kan alleen verlost worden door de vierde eigenschap, het kruis. Ons verlangen onderwerpen we aan het kruis, waar we onszelf verloochenen, opdat alles uit Christus is. Dan komt de uiting van het geloof door de Geest: **“ik hoor”, “ik zie” en “ik spreek”**. Het geloof spreekt zich uit! Het geloof is uit het horen en dan zien we dingen. Dan zien we dat Christus ons leven is als de zesde eigenschap of zesde geest. Dan spreken we uit wie we zijn en dat we ons gebed is verhoord en is ingewilligd waar we naar verlangden, een verlangen dat God al lang in ons hart had gelegd:

*“Zo zegt de Here Here: Ook dit zal Ik Mij door het huis van Israël laten afsmecken om hun te doen: Ik zal hen zo talrijk aan mensen maken als een kudde schapen” (Ezech. 36:37).*

Door de werking van de zeven geesten in ons, is het patroon steeds dat *“God is het, die om zijn welbehagen zowel het willen als het werken in u werkt”* (Fil. 2:13). Immers, tot Zijn heerlijkheid zijn wij geschapen:

*“En Hij heeft ons tot een koninkrijk, tot priesters voor zijn God en Vader gemaakt. Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheden! Amen”* (Openb. 1:5).

**Studievragen**

1. Waar spreekt de Bijbel over de zeven geesten?
2. Wat is de relatie tussen de Heilige Geest en de zeven geesten?
3. Welk nadruk legt Jesaja op de zeven geesten?
4. Wat is een kosmogonie?
5. Leg de kosmogonie van Jacob Böhme uit.
6. Waar zien we het kruis bij de zeven geesten?
7. Waarom is het kruis een eeuwig principe?